

***Bestandsplan***  
***Sula Hjorteviltvalg***  
***År 2019 – 2023***



Utarbeidet av Sula Hjorteviltvalg

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

### Forord

I tråd med Naturmangfoldlova og Forskrift om forvaltning av hjortevilt er det gitt sentrale retningslinjer for at kommunene skal utarbeide målsetninger for hjorteviltforvaltningen.

Sula Hjorteviltvalg har i tråd med vedtak, utarbeidet en felles forvaltningsplan for hjortevilt i Sula kommune. Godkjent plan skal legge føringer og være et styringsdokument for en bærekraftig og samfunnsnyttig hjorteviltforvaltning i kommunen.

Planen har vært presentert for grunneiere og forvaltningsrepresentanter for aktuelle innspill underveis. Disse er innarbeidet i plandokumentet. Bestandsplanen er basert på tidligere godkjent bestandsplan utarbeidet i 2014 med tilførsel av noen tilpasninger og presisjoner.

Bestandsplanen har en varighet på inntil 5 år. Denne planen gjelder inntil ny plan blir godkjent, etter gjeldende intensjon første halvår 2024.

Styret i Sula Hjorteviltvalg

\_\_\_\_\_  
Hallvard Lied

\_\_\_\_\_  
Bjarte Bjørkavåg

\_\_\_\_\_  
Lasse Sunde

\_\_\_\_\_  
Olaf Aasmundsen

\_\_\_\_\_  
Runar Tranvåg

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

### Bakgrunn

Sula hjorteviltvalg er et storvalg med felles forvaltning av hjorteviltet i Sula kommune. Storvaldet består per 1. januar 2019 av 9 jaktfelt omfattende 29.585 da. som godkjent areal.

Det er et overordna mål at all forvaltning av hjortevilt skal skje etter en godkjent plan med inntil 5 års planperiode. Målet med bestandsplan er en målretta forvaltning, der jaktrettshavere får en større del av ansvaret for forvaltninga.

Hvert jaktfelt er forpliktet til å utnevne jaktleder / feltansvarlig. Den feltansvarlige skal stå for dialogen med Sula hjorteviltvalg og er gjennom sitt lederansvar forpliktet til å kommunisere vedtak og informasjon til det enkelte felt sine jegere. Sula hjorteviltvalg utøver sin informasjon med felt og feltleder utover møtevirksomhet, gjennom e-post. Alle jaktfelt / feltledere må derfor være tilgjengelige gjennom slik kommunikasjonsløsning.

Bestandsplanen åpner for samarbeid over jaktfeltgrensene der det er enighet om det uavhengig av om areala er i sammenheng eller ei. Jaktfelta for rådyr følger jaktfelta for hjort.

### Hjorteviltforskriften

Forskrift om forvaltning av hjortevilt er den mest sentrale forskrifta når det gjelder bestandsforvaltningen. Dagens hjorteviltforskrift er relativt ny – den trådte i kraft i januar 2016. Dens fulle navn er *forskrift om forvaltning av hjortevilt*. Den har som mål å ta vare på både hjorteviltbestandene og deres leveområder. I tillegg gir den retningslinjer for jaktrettshavere og er en av de viktigste forskriftene for forvaltninga av hjortevilt rundt om i landet.

Fra hjorteviltforskriften er det inntatt følgende tidsfrister i forvaltningsarbeidet.

Minsteareal	15.januar	Frist for å fremme forslag om endring av minsteareal
Endring av areal	15. mars	Frist for forvalter til å fastsette endringer i minsteareal
Søknad jaktfeltendring	1. mai	Frist for grunneiere til å søke endring / opprettelse av jaktfelt
Frist fellingstillatelse	15. juni	Frist for utsendelse av fellingstillatelse
Frist for nye jaktfelt	15. juni	Frist for Hjorteviltvaldet til å godkjenne nye jaktfelt
Info før jaktstart	20. august	Informasjon til jaktfelt og jegere
Frist for rapportering	31. desember	Frist for innsending av jaktrapport til Hjorteviltvaldet
Frist for innbetaling	31. desember	Frist for jaktfelt til å betale fellingsavgift og administrasjonsavgift
Frist for rapportering	14. januar	Frist for rapportering fra Hjorteviltvaldet til myndighet

### Definisjoner

- Tellende areal: Det areal som skal legges til grunn for beregning av fellingstillatelse
- Godkjent areal: Det areal som det finnes signerte fullmakter på fra grunneiere til jeger
- Minste areal: Det areal som skal legges til grunn for hvert dyr som det gis fellingstillatelse for.
- Jaktrettshaver: Grunneiere til områder som det kan i utøves jakt.
- Vald: Det geografiske området som kommunen godkjenner for jakt på arter av hjortevilt.
- Jaktfelt: Et mindre geografisk område innenfor et vald, som jaktrettshaverne har avgrenset av hensyn til jaktutøvelsen.
- Bestandsplan: Jaktrettshavernes offentlig godkjente, flerårige plan med målsettinger for forvaltningen, og beskrivelse av den årlige avskytingen av hjortevilt.
- Hjorteviltregisteret: Nasjonal databank som lagrer vald- og jaktfeltopplysninger, ivaretar statistikk fra jakt og jegerobservasjoner, samt legger til rette for utskrivning av fellingstillatelse og fellingsrapporter.

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

### Ressursutnyttelse

Hjorteviltet er en viktig naturressurs som grunneiere og ansvarlige jegere ønsker å forvalte i et langsiktig perspektiv. Målsetningen er å øke ressursutnyttelsen innenfor gjeldende rammebetingelser i driftsplanen. Dette er et langsiktig arbeid som krever disiplin og solidaritet hos deltakerne på alle plan.

### Tidsrom for driftsplanen

Driftsplanen sin virketid er fra jaktseasonen 2019 til og med år 2023, tilsammen 5 år. Planen gjelder primært for hjort, men omfatter også en skattbar rådyr bestand. Planen sitt mål og innhold gir aktuelle føringer for neste planperiode.

Ny avtale skal således utarbeides for godkjenning i 2024.

### Målsetting for driftsplanen

Sula kommune har som mål å ha en hjortestamme som er:

- Tilpasset den naturlige næringstilgangen primært i utmark,
- Har god kondisjonsfaktor og
- Påfører minimal skade på samfunnsinteresser

Hjortebestanden skal over tid være til nytte for grunneiere, jegere og allmennheten.

- Bidra til en rettmessig forvaltning mellom rettshavere.
- Sikre en god og bærekraftig utnyttelse av ressursen gjennom human jakt.
- Forvaltninga skal bidra til å øke kvaliteten i hjortestammen der slaktevekt er et viktig måleparameter.
- Det skal i forvaltninga være rom for å vurdere særinteresser sine behov ifht skadedyr.
- Det kan også vurderes tiltak ved tildeling av løyver i områder der påkjørsler er en særlig problemstilling.
- Gjennom aktiv deltakelse og forvaltning er kunnskap om ressurs og forvaltning sentralt. Styret skal legge til rette for å tilegne seg kunnskap ved å delta på faglige samlinger regionalt og sentralt.

### Aktuelle tiltak

- Alle jaktrettshavere er forpliktet til å arbeide for en aktiv oppfølging av driftsplanen. Her inngår å sikre rett avskyting og human jakt.
- Alle jaktfelt er forpliktet til å registrere slaktevekt på alle felte dyr, føre sett hjort skjema og ellers følge styret sine pålegg om tiltak.
- Sikre en rettferdig fordeling av kvoter som står i samsvar med de ulike jaktfelte sin kvalitet og verdi for hjorteviltstammene.
- Styrke samarbeid mellom grunneier og jeger i å drive oppsyn med ulovlig jakt.

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

### Jaktfelt

Følgende jaktfelt er godkjent i Sula hjorteviltvalg per 31.12.2018.

Felt nr.	Navn på jaktfelt	Gnr. Og Bnr.	Navn på jaktfeltansvarlig	Godkjent areal
1	Flesje / Langevåg	Gnr. 88 til og med 115	Erik Kroken	4.664
2	Nøringset	Gnr.191	Olaf Aasmundsen	2.534
3	Mauseidvåg / Eikrem	Gnr.66 til og med 70	Torgeir Iversen	6.980
4	Solevågen	Gnr 57/1 til og med G.nr.65	Bjarte Bjørkavåg	5.180
5	Båtneset	Gnr.71	Ben Hugo Hustadnes	1.889
6	Sulebust	Gbr. 192/1, 194/1 og 194/2	Petter Hoff	1.233
7	Fiskarstrand	Gnr.74 til og med 87	Randulf Fiskarstrand	2.693
8	Kalvestad	Gnr.116	Martin Hessen	2.522
9	Sulebakk	Gbr. 193/1+2, 195/1+2, 196/2	Jan Ivar Øen	1890
			<b>Samla areal</b>	<b>29.585</b>

Godkjent areal og feltledelse kan endres over tid, og fungerende jaktfeltleder har til enhver tid ansvar for å rapportere endringer til Sula Hjorteviltvalg.

### Kontroll

Styret skal organisere kontrollører til å utføre kontroll av felte dyr. Kontrollør kan ikke være grunneier eller en del av jaktlaget i feltet som en har kontrollansvar for. Det er en målsetning å utføre kontroll av omlag 75 % av innmeldte dyr. Det skal også være anledning til å utføre kontroll basert på kjennskap til felling før innmelding har funnet sted. Felte dyr skal være innmeldt per telefon eller som SMS, fortrinnsvis innen utgangen av dagen for felling, men dog ikke senere enn 24 timer etter felling. Hode fra hjort skal tas vare på i 3 døgn etter innmelding slik at kontrollør kan utføre bestemmelse av kjønn og alder. Kontrollør skal ved kontroll kappe av øverste del av dyrets venstre øre. Dette gjelder ikke for storbukk som er tenkt utstoppet.

### Rådyr

Sula Hjorteviltvalg har praktisert fri kvote for rådyrjakt tildelt det enkelte jaktfelt. Bestanden av rådyr forvaltes etter «beste skjønn», der det blir høstet ut i fra bestanden sin størrelse. Det oppfordres generelt om å spare geiter med kje. Spesielt i år med lav bestand er dette viktig, slik at bestanden raskere kan øke igjen. Ved behov kan ovenfor nevnte reguleringer endres i planperioden.

Felte rådyr skal rapporteres til Hjorteviltvaldet etter jaktas slutt på vanlig måte som for hjort.

### Vårtelling av hjort

Vårtelling er utført gjennom flere år i Sula kommune. Dette er et viktig arbeid for å registrere endringer i bestanden. Styret for Hjorteviltvaldet fører statistikk over tellinger og forsøker å nytte dette i sin utøvelse av forvaltningen. Telling krever engasjement, interesse og lokalkunnskap. Det er en prioritert målsetting å videreføre dette arbeidet.

### HANDLINGSPLAN

#### Avskytingsplan

Det legges opp til en årlig revisjon av avskytingsplan, der styret for Sula Hjorteviltvalg vedtar antall fellingsløyver for hjort frå år til år basert på rammene i gjeldende plan. Vesentlig for plan er også tilgjengelig informasjon gjennom tellinger / målinger, kunnskap, erfaringsdeling blant deltakerne. Godt skjønn vektlegges. Dersom en av faglige årsaker / vurderinger ønsker å fravike driftsplanens rammer, skal dette forelegges og godkjennes av kommunen.

#### Fellingskvoter for hjort.

Sula Hjorteviltvalg har basert på siste års fellingsprosent, registreringer og tilbakemeldinger fra jegere og grunneiere vurdert bestanden av hjort til å være kvantitativ god. Den kvalitative tilstanden vurderes stabil. Dette er basert på registrerte slaktevekter.

Sula hjorteviltvalg legger opp til en fellingskvote på 70 – 75 dyr pr./ år i planperioden. Med et godkjent jaktareal på **29.585** dekar og en fellingsprosent på omlag 75 % av tildelt kvote, tilsvarer dette en avskyting på omlag 55 dyr per år. Dette tilsvarer et felt dyr per 538 da, eller et løyve per ca. 400 da.

Basis for tildeling er satt til 70 løyver per år med en ekstrakvote på inntil 5 dyr per år som kompenserende tiltak for antall skrapdyr / skadedyr og handlingsrom for utjevning ifht arealbrøk. Dette betyr at samla kvote for planperioden 2019 - 2023 blir 375 dyr.

Det totale uttaket må vurderes hvert år i forbindelse med tildeling av fellingsløyver.

Fordeling i kjønn og alder går fram av figur 1.

#### Fordeling av avskytinga i planperioden 2019 – 2024.

Figur 1.

Type dyr	Fordeling*	Årlig tildeling	Periodens tildeling
Eldre bukk	15 %	11	56
Eldre kolle	15 %	11	56
Ungdyr	35 %	26	132
Kalv	35 %	26	131
Sum	100 %	74	375

\*Endring i den prosentvise fordeling kan iverksettes av Sula hjorteviltvalg sitt styre basert på egne vurderinger og konklusjoner som er til fordel for stammens utvikling. Det kan bli aktuelt å kjønnsbestemme ungdyr ved tildeling.

Arealbrøk vil medføre at tildelingen til det enkelte felt vil kunne variere i antall fra år til år. Styret vil i sin tildeling være nødt til å avrunde opp eller ned for at antall løyver og sammensetning av alder og kjønn skal stemme med planen. Alle tildelinger blir nøye statistikkført slik at det over tid vil bli en så rettmessig tildeling som mulig.

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

### Skrapdyr

Som skrapdyr regnes følgende og kan behandles som følger:

Kalv under 17 kg felt etter 10. oktober belastes ikke kvote.

Ungdyr hann under 40 kg belastes som kalv dersom ledig kalv på kvote

Ungdyr ho under 35 kg belastes som kalv dersom ledig kalv på kvote

Eldre kolle under 40 kg belastes som ungdyr dersom ledig ungdyr på kvote

Er det ikke ledig dyr for nedklassing på kvoten, belastes dyret som det er.

Veiing utføres umiddelbart etter slakting og innmeldes omgående.

### Tildelingsramme hjort

Sula Hjorteviltvalg tildeles en ramme fra Sula kommune på 375 hjort for planperioden 2019 - 2023. Dette medfører i utgangspunktet en årlig kvoteramme til fordeling på 75 dyr.

Forvaltninga i perioden skjer med bakgrunn i denne bestandsplanen.

Fordeling av kvoter mellom de ulike jaktfelte skal skje på grunnlag av areal i de ulike jaktfelte samt bestanden sin situasjon. Her må de siste års jakt samt utvikling i bestanden i de ulike deler av kommunen vurderes. Viktig informasjon kan være vårtellinger, fellingsprosent, m.m. Løyver skal tildeles og kan defineres som vokse hanndyr, vokse hodyr, ungdyr hann, ungdyr ho eller kalv.

### Tildelingsramme rådyr

Det tildeles fri kvote på rådyr til etablerte jaktfelt i Sula hjorteviltvalg. Rådyrjakt kan kun utøves av personer som tilfredsstiller gjeldende krav og er regulert av avtale med jaktfelt. Det vises også til foranstående forutsetninger under «rådyr».

### Felling av skadedyr

Felling av skadedyr skal skje på to måter:

- Felling av skadedyr i ordinær jakttid.  
Dette kan skje etter søknad til styret i Sula hjorteviltvalg. Styret har normalt kvote som kan tildeles som skadedyr eller i andre situasjoner. Imidlertid er grunnlaget for skadedyr knytt til skade på næring som f. eks. beiteskade på innmark for bruk i ordinær drift som levevei. Dyra tilfaller i slike tilfelle Sula hjorteviltvalg. Ordningen skal bare brukes ved særlig behov og forutsett at ordinær kvote for året er fylt.
- Felling av skadedyr utenom ordinær jakttid.  
Her skal det søkes Sula kommune. Søknaden kan komme fra det enkelte jaktfelt eller fra styret i Sula Hjorteviltvalg. Om søknaden går til kommunen skal Hjorteviltvalg meddeles dette. Felte skadedyr om sommeren (1. mai til jaktstart) skal trekkes fra kvoten samme året. Etter den ordinære jaktas slutt til den 1. mai, går felte skadedyr utenfor kvote og tilfaller viltfondet. Skade som er utført på landbruksvirksomhet må kunne dokumenteres.

Vedlegg til bestandsplan:

1. Jaktregler og reaksjonsbestemmelser. Vedtas av årsmøtet i Sula Hjorteviltvalg.
2. Avskytingsregler. Vedtas av årsmøtet i Sula Hjorteviltvalg

## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

Vedlegg til bestandsplan

### Jaktregler og reaksjonsbestemmelser.

Generelt

1. Vedtatte jaktregler kan bare endres av årsmøte i Sula Hjorteviltvalg. Jaktregler skal respekteres og følges av alle utøvere av jakt innenfor området sine grenser.
2. Alle jaktfelt skal ha valgt egen jaktleder. Sula hjorteviltvalg skal til en hver tid være kjent med hvem som er jaktleder og omgående motta meldinger om eventuelle endringer.
3. Jaktfeltleder er ansvarlig for at all rapportering og innbetaling av fellings- og eventuell administrasjonsavgift til Sula hjorteviltvalg innen 31.12. i jaktåret. Dersom fellings- og eventuell administrasjonsavgift ikke er betalt **innen fristen**, vil jaktfeltets kvote kunne reduseres med et dyr påfølgende jaktår. Det samme gjelder rapportering. Størrelsen på eventuelt administrasjonsgebyr avgjøres av årsmøte.
4. Jeger har ett selvstendig ansvar for at alle godkjenninger og papirer er i orden før utøvelse av jakt herunder betalt jegeravgift og tilgang på godkjent ettersøkshund. Jeger har også plikt til å sette seg inn i de til enhver tid gjeldende jakt og avskytingsregler fastsatt i lovverk, forskrift eller av Sula Hjorteviltvalg.
5. Jaktfeltleder har sammen med jeger ansvaret for at rapportering blir fulgt opp i henhold til gjeldende regelverk.
6. Praktisk jakt og reaksjoner på eventuell feilskyting.
  - a. Jaktlag som har skutt annet dyr enn de er tildelt, skal snarest rapportere til leder for jaktfeltet, som skal rapportere forholdet til Sula hjorteviltvalg sitt styre.
  - b. Ved feilskyting kan dyret byttes internt med annet jaktfelt som har rom for dette på egen kvote. Kan bytte ikke utføres kan dyret omsettes til inntekt for styret i Sula hjorteviltvalg. Styret kan også pålegge andre straffereaksjoner som at tilsvarende løyve blir trukket inn ved neste tildeling. Alternativt kreves inn straffegebyr inntil kr. 5.000,- pr. felte dyr ved grove overtredelser. Dersom feilskyting er noe som gjentar seg fra same person/ jaktlag over tid, skal styret betrakte det som en grov overtredelse.
7. Felt hjort skal rapporteres til jaktfeltleder snarest og til utnevnt kontrollør innen utgangen av dag for felling, dog ikke senere enn 24 timer etter felling.
8. Alle jaktfelt skal rapportere felte hjort med vekter på «sett og skutt» i Hjorteviltportalen. Ansvarlig for dette er jaktfeltleder. Rapportering skal gjøres i henhold til fastsatte frister.
9. Alle jaktlag pålegges å registrere SETT HJORT i «sett og skutt» i Hjorteviltportalen skjema. Ansvarlig for dette er jaktfeltleder. Rapportering skal gjøres i henhold til fastsatte frister.



## Bestandsplan for hjortevilt i Sula kommune 2019-2023

Vedlegg til bestandsplan

Årsmøtevedtak punkt f. nr.12 avskytingsregler.

### Avskytingsregler, fleksibelt uttak av femårskvote

Det har i jakt- og forvaltningsmiljø vært diskutert og vurdert fleksibilitet i uttak av en tilnærmet definert femårskvote. Med dette mener en at det basert på en femårig bestandsplan er gitt en totalramme for antall dyr som kan felles i planperioden. Denne er også tilnærmet forhåndsdefinert per jaktfelt gjennom tellende areal. I foreliggende plan er det for Sula planlagt en ramme på 375 dyr og en forventning om en fellingsprosent på omlag 75 %, hvilket gir et antatt uttak på omlag 280 dyr i løpet av planperioden eller 55 – 57 dyr per år.

Som det er hjemmel for i en vedtatt plan kan styret basert på faglige vurderinger av hjortestammens tilstand velge å regulere uttaket opp eller ned innenfor totalrammen og de intensjoner denne bygger på.

Av erfaring vet vi at hjortens tilhold og tetthet i de ulike områdene innenfor storvaldet kan variere i noen grad fra periode til periode og fra år til år. Faktorene som påvirker dette gjennom året i tillegg til selve årstiden er flere. I jakttida er ofte vindretning, temperatur, fórtilgang og næringsinnhold, nedbør og nedbørstype samt andre faktorer som utbygging / naturinngrep og friluftaktiviteter medvirkende.

Med fleksibelt uttak åpner en for å kompensere noe for ulike variasjoner som er til ufordel for en god ressursutnyttelse. Det betyr at jaktfelt selv kan være med på å regulere uttaket i det enkelte år basert på tilgangen av dyr i jaktfeltet, og påvirkningsfaktorer som nevnt foran.

I praksis vil det bety at en nå anbefaler at jaktfelt gis anledning til å overføre 1 – et - dyr av manglende (ikke felt) valør (kjønn og alder) per 5 dyr til påfølgende år. Klarer en ikke å ta ut dette dyret det påfølgende år bortfaller dyret fra kvoten. **I praksis vil det bety at klarer en ikke å ta ut eldre bukk i år én kan denne overføres til år to som tillegg til ordinær kvote. Klarer en heller ikke å ta ut eldre bukk i år to bortfaller løyvet.**

Likeså kan en forskuddsfelle et dyr per 5 dyr i kvote mot at dette da går til direkte fratrekk på neste års kvote. Unntatt fra forskuddsfelling er produksjonsdyr, voksen bukk og voksen kolle. Forskuddsfelling vil ikke være relevant i bestandsplanperiodens siste år.